

УДК 809.1

DOI <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2022.1.44>**В. Б. ПРИХОДЬКО***кандидат філологічних наук, доцент,**доцент кафедри іноземної та української філології,**Луцький національний технічний університету, м. Луцьк, Україна**Електронна пошта: prykhodko_vika@ukr.net**<https://orcid.org/0000-0001-8171-9823>***ХУДОЖНІЙ ПЕРЕКЛАД ТА ЛІТЕРАТУРНА КОМПАРАТИВІСТИКА**

У статті йдеться про роль художнього перекладу в колі компаративістських досліджень. Зауважується, що саме процес взаємодії художніх літератур є межею дотику порівняльного літературознавства та перекладознавства. Стверджується, що значний вплив на подальший розвиток теорії художнього перекладу та літературної компаративістики мало вчення про семіотику. Питання художнього перекладу як проблеми порівняльного літературознавства активно розглядаються також українськими вченими. Сьогодні українська компаративістика бачить переклад в світлі інтерпретативного бачення, як взаємодію світобачень митця і перекладача. В статті досліджується поняття культурного трансферу, яке поповнило парадигму *міжкультурний діалог – художній переклад*. Зауважується, що на відміну від художнього перекладу в культурному трансфері відхилення від оригіналу слід сприймати не як помилку, а як пристосування до нового контексту, при цьому зміщення функцій чи змісту нового елементу можна сприйняти як відкриття його нових функціональних можливостей. Зазначається, що спільним у порівняльному літературознавстві, де виявляються контактено-генетичні зв'язки, типологічні сходження, відмінності та впливи різних літератур, та теорії перекладу, де порівнюються текст-оригінал з текстом-перекладом, або різні переклади одного твору між собою, є *порівняльний метод*. Обґрунтовується теза про те, що переклад в компаративістиці – це не що інше, як діалектична єдність оригіналу та перекладного тексту, яка виявляється у взаємовпливі двох мовних картин світу, двох художніх систем, двох концепцій дійсності – авторів оригіналу та перекладу, а також в намаганні повністю передати естетичне враження, водночас зберігши всі стилістичні риси оригіналу.

Ключові слова: переклад, компаративістика, діалог, текст, культурний трансфер, мовна картина світу, рецепція, інтерпретація.

Вступ. Незважаючи на те, що художній переклад має власну теорію та практику як самостійна дисципліна, проблеми художнього перекладу складають широке коло досліджень і для компаративістів. Як відомо, основною функцією перекладу є сприяння встановленню та розвитку міжлітературних та міжкультурних комунікацій. Саме активна участь порівняльного літературознавства та перекладознавства в процесі взаємодії літератур є найважливішою межею дотику.

Мета цієї розвідки – розглянути місце і роль художнього перекладу в літературній компаративістиці.

Виклад основного матеріалу. Зарубіжні дослідники не відносять перекладацьку діяльність лише до міжмовного посередництва, вважаючи процес перекладу і міжкультурним посередництвом також. [Vermeer]. Думку про те, що перекладацька діяльність – не лише взаємодія мов, але й контакт культур, висловила болгарська дослідниця, теоретик перекладу А. Лілова: «Переклад

є тим потужним і постійно діючим фактором, за допомогою якого здійснюється широкий обмін духовними цінностями, виникає творча взаємодія між національними культурами... Світовий культурний розвиток неможливий без перекладної літератури» [Лілова : 174–175].

Відомий словацький теоретик перекладу А. Попович слушно стверджує, що «теорія перекладу зародилась і в своїй початковій фазі розвивалась як емпіричний порівняльний метод на ґрунті традиційної літературної компаративістики... Суперечка про статус теорії перекладу – компаративістська вона чи ні – виявилась зовсім безплідною, оскільки вже сама практика включає теорію перекладу та компаративістику» [Попович : 33].

Один з найавторитетніших світових вчених в галузі художнього перекладу Дьєрдь Радо в своїй книзі «Теорія перекладу з точки зору перекладача» відзначає, що численні праці теоретиків перекладу, безумовно, «гарні, важливі, корисні для лінгвістики та компаративістики...» [Теория :13].

Д. Дюришин також виступив за включення перекладу в систему теорії літературної компаративістики: «...Ми не хочемо казати, що переклад евфемістично обходить в компаративній практиці. Навпаки, будь-яка ґрунтовна систематична робота порівняльного характеру включає в себе і розгляд перекладу, хоча подекуди доволі спрощений та прямолінійний. Подібні спрощення більшою мірою викликані як відсутністю єдності поглядів на питання конкретної методики розбору, так і не меншою мірою дискусійністю, різноплановістю включення перекладу в систему літературної компаративістики, визначення його місця в ієрархії міжлітературних зв'язків» [Дюришин : 126].

Румунський літературознавець А. Діма також вважає, що переклад, як один із «посланців компаративізму», є безпосереднім об'єктом вивчення компаративістики [Діма : 122].

Значний вплив на подальший розвиток теорії художнього перекладу та літературної компаративістики мало вчення про семіотику, адже багато вчених бачили тісний зв'язок перекладознавства з лінгвістикою та семіотикою [Steiner; Bassnett-McGuire S.; Швейцер]. Так, розвиваючи певні положення семіотики, Р. Якобсон пов'язав деякі поняття з художнім перекладом. Зокрема, він увів поняття «переклад» як одне з основних в семіотику, використовуючи його за межами мовних процесів і розглядаючи переклад з однієї мови на іншу як окремий випадок функціонування знакових систем взагалі [Якобсон].

Погоджується з цим і французький компаративіст Анрі Даніель Пажо, який зауважує, що «переклад – це досить дивний вид діяльності, коли в результаті прочитання іншомовного тексту створюється інший текст, дублікат першого. Продовження читання породжує письмовий текст, який подібний до в'язня через різні вимоги: з одного боку, необхідна повага до тексту-оригіналу, тексту-джерела, а з іншого – неминуче виробництво іншого, перекладного, знову створеного тексту. Перекладний текст є певною утопією... яка зовсім не адекватна тексту-джерелу і абсолютно не аналогічна текстам, безпосередньо написаним на мові перекладу. Перекладацька діяльність призводить до трансформації перекладного тексту в своєрідний інтертекст» [Pageaux : 18].

У колективній монографії «Інструкція до компаративістики: теорії, дослідницькі області, наукова практика», виданої під редакцією Р. Цимнера та А. Хьольтера [Handbuch], і яка має за мету окреслити контури літературознавчої компаративістики, у розділі «Порівняння» два параграфи присвячені поняттям перекладу та світової літератури.

Російські науковці також вважають переклад однією з найважливіших форм зв'язку різномовних літератур. Так, М.І. Конрад виділив безпосередній зв'язок з чужою літературою «в її власному вигляді» та опосередкований – у формі перекладу. До того ж переклад, на думку автора, вже є частиною літератури, що перекладає, «літературний твір починає жити вже незалежно від своєї початкової мовної форми» [Конрад : 321]. В. І. Кулешов також відносить до області компаративістики і конкретні зв'язки (переклад, наслідування, запозичення), і типологічні сходження. Хоча іноді ці зв'язки «художнього результату» в певну епоху не дають [Кулешов : 9]. Д. Ф. Марков слушно відносить до загального поняття «порівняльне вивчення літератур» літературний вплив, переклад, історико-типологічні сходження тощо [Марков : 97].

Українська літературно-критична думка теж не залишилась осторонь питання художнього перекладу як проблеми порівняльного літературознавства. Перекладознавчі розвідки П. Куліша, М. Драгоманова, І. Франка, Лесі Українки, де переклад постає вагомим явищем національного літературного розвитку в контексті найважливіших літературознавчих проблем, продовжили і сучасні вітчизняні науковці: О. Білецький, В. Коптілов, М. Лукаш, Д. Наливайко, М. Новикова, Г. Сиваченко, Л. Коломієць, М. Лановик, І. Лімборський, М. Іваницька та ін. Сьогодні українська компаративістика розглядає переклад в світлі інтерпретативного бачення, як взаємодію «світобачень» митця і перекладача, як погляд «з певної часової та екзистенційної (у сенсі досвіду та індивідуальної ситуації) перспективи» [Лановик : 308].

Нещодавно, в гуманітарному компаративному просторі з'явилося поняття культурного трансферу, яке поповнило парадигму *міжкультурний діалог – художній переклад*. Цей термін, основоположником якого є сучасний французький

дослідник Мішель Еспань [Espagne], стрімко входить в науковий дискурс і покликаний значною мірою «переглянути традиційний інструментарій світової компаративістики» [Лімборський]. Так, Відомий сучасний компаративіст Б. Франко в своїй монографії «Порівняльне літературознавство: історія, області застосування, методи» [Franco] зауважує, що сьогодні активно досліджуються переклади, як форми культурного трансферу, що вписуються в загальну історію літератури та культури. Ф. Тудуар-Сюрлап'єр, відома французька вчена-компаративіст, також відводить важливу роль перекладу в порівняльному літературознавстві, як акту літературного трансферу. Дослідниця вважає, що переклад актуалізує бажання зробити «інше» (інший текст, культуру) зрозумілим. Парадокс перекладного тексту в компаративістиці є в тому, що такий текст – форма репродукції іншого тексту, і кожен з них має свою систему культурно-історичних взаємозв'язків [Touidoire-Surlapierre].

Сьогодні все більше науковців, в тому числі і компаративістів, виявляють інтерес до теорії культурного трансферу, де головний акцент робиться не стільки на національній складовій концептів, скільки на їхньому «культурному переміщенні» – на тих семантичних зсувах, які виникають при їх «імпортуванні» з однієї культури в іншу [Дмитрієва]. Тому більшість дослідників вважає культурний трансфер динамічним процесом (з акцентом на процесуальності самого феномену) [Лобачова; Дмитрієва], який є невід'ємним від процесу перекладу [Сиваченко; Іваницька], або додатковим до нього [Бочавер, Фещенко]. Засвоєння будь-якого культурного феномену вже саме по собі є перекладом на свою ментальну культуру, в процесі якого щось змінюється і в приймаючій культурі, але неодмінно щось змінюється і у вихідній культурі [Дмитрієва]. Переклад виступає своєрідним комунікативним полем і водночас умовою трансформації «Я» перекладача, створюючи ефект «художнього дзеркала» через проектування «Іншого» (чужа культура) на самого себе [Павленко]. Літературний переклад виступає потужним посередником при культурному трансфері, і «він же є “відображенням” – рухомим і суб'єктивним – образу автора в очах перекладача. Саме завдяки перекладу іншомовний текст входить у культуру-приймач і дістає

можливість бути сприйнятим у зарубіжному читацькому середовищі» [Сиваченко]. Однак, на відміну від художнього перекладу в культурному трансфері відхилення від оригіналу слід сприймати не як помилку, а як пристосування до нового контексту [Лобачова : 16], при цьому зміщення функцій чи змісту нового елементу можна сприйняти як відкриття його нових функціональних можливостей [Лобачова : 17].

Спільним в порівняльному літературознавстві, де виявляються контактено-генетичні зв'язки, типологічні сходження, відмінності та впливи різних літератур, та теорії перекладу, де порівнюються текст-оригінал з текстом-перекладом, або різні переклади одного твору між собою, є *порівняльний метод*. Тому, можемо стверджувати, що переклад є об'єктом досліджень порівняльного літературознавства не лише тому, що будь-який переклад повинен співставлятись з оригінальним твором на всіх рівнях (а співставлення неможливе без порівняльного аналізу), але й тому, що перекладні твори як одна з форм літературних зв'язків різних національних культур є невіддільною частиною світового літературного процесу. Переклад в компаративістиці – це не що інше, як діалектична єдність оригіналу та перекладного тексту, яка виявляється в «боротьбі та взаємовпливі двох мовних картин світу, двох мовних та художніх систем, двох концепцій дійсності – авторів оригіналу та перекладу – та її художнього втілення» [Топер : 23], а також в намаганні повністю передати естетичне враження, водночас зберігши всі стилістичні риси оригіналу.

Шляхом творчої інтерпретації перекладач відкриває нову реальність, тобто, за Ю. Лотманом, створюється новий текст [Лотман : 608]. Однак в цій реальності можуть бути як «відхилення і огріхи», що проявляються у неминучих втратах з боку форми та змісту, так і «надбаня» – у вигляді пояснень реалій, фактів та історичних подій. Тобто постає ще одна проблема перекладу – неперекладність, яку розглядають і в компаративістиці, зокрема в контексті порівняльної поетики. Перекладач обмежений в своїй творчості смисловими та художньо-естетичними параметрами, які задані першотвором. Однак його таланти дозволяє розсунути межі перекладу та змінити співвідношення перекладного та неперекладного в тексті.

Проблема відтворення національно-культурної специфіки твору, настроїв та налаштування перекладача, який намагається її відтворити, однак часто не здатний вирватись за межі свого національного менталітету, належить до проблеми неперекладності та потребує наукового висвітлення. Перекладач, як носій мови та культури, має власні усталені та звичні погляди, враження, спостереження, від яких йому важко повністю відмовитись та розчинитись в іншій національній культурі. Зрештою, нищити власну індивідуальність немає потреби. «Творче розуміння не відмовляється від себе, від свого місця у часі, від своєї культури і нічого не забуває» [Бахтин]. Однак очевидним є те, що перекладач мусить осягнути інонаціональну культуру, зануритись в її образний світ, зрозуміти відмінні риси іншого письменника, що складають

його естетичні смаки та вподобання, його тезаурус. Рецепція та інтерпретація іншомовних творів, їхніх національних колоритів збагачує і перекладача, і читача.

Результати і висновки. Як бачимо, порівняльне літературознавство не може існувати без аналізу мови оригіналу і перекладу, так як у творі кожна граматична чи синтаксична конструкції є складовими частинами художнього образу. Тому погоджуємось з підходом до вивчення художнього перекладу, як надзвичайно плідного різновиду міжлітературної та міжкультурної взаємодії-діалогу, в рамках порівняльного літературознавства, що враховує національну специфіку художньої творчості і образного освоєння іншомовного дискурсу, але використовує при цьому безперечні досягнення лінгвістики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бахтин М. Смелее пользоваться возможностями. *Новый мир*. № 11. 1970. С. 14–24.
2. Бочавер С., Фещенко В. Концептуализация трансфера и перевода в современной лингвистике. *Слово.ру: балтийский акцент*. 2017. Т. 8, № 3. С. 7–29.
3. Дима А. Принципы сравнительного литературоведения. М. : Прогресс, 1977. С. 122
4. Дмитриева Е. Теория культурного трансфера и компаративный метод в гуманитарных исследованиях: оппозиция или преемственность? *Вопросы литературы*. 2011. № 4.
5. Дюришин Д. Теория сравнительного изучения литературы. М. : Прогресс, 1979. С. 126.
6. Іваницька М. Культурний трансфер та «чуже» як проблема перекладу. *Нова філологія*. 2012. № 50. С. 131–134.
7. Конрад Н. И. Запад и Восток: Статьи. М. : Глав. ред. восточн. лит., 1972. С. 321.
8. Кулешов В. И. Литературные связи России и Западной Европы в XIX (первая половина). М. : Изд. МГУ, 1977. С. 9.
9. Лановик М. Б. Теорія відносності художнього перекладу: Літературознавчі проєкції. Т., 2006. С. 308.
10. Лилова А. Введение в общую теорию перевода : монография. М. : Высшая школа, 1985. С. 174–175.
11. Лімборський І. Культурний трансфер філософської естетики Гегеля в українській літературно-критичній думці першої половини XIX століття. *Слово і час*. 2016. № 9. С. 3–12.
12. Лобачева Д. Культурный трансфер: определение, структура, роль в системе литературных взаимодействий. *Вестник ТПУ*. 2010. Вып. 8. С. 27–38.
13. Лотман Ю. М. К построению теории взаимодействия культур. Семиосфера: культура и взрыв. Внутри мыслящих миров: статьи, исследования, заметки. СПб.: Искусство, 2000. С. 608.
14. Марков Д. Ф. Сравнительно-исторические и комплексные исследования в общественных науках. М. : Наука, 1983. С. 97.
15. Попович А. Проблемы художественного перевода. М. : Высшая школа, 1980. С. 33.
16. Сиваченко Г. Культурний трансфер – нова компаративістична методологія вивчення взаємодії культур. *Слово і час*. 2019. № 3. С. 70–81.
17. Теория и практика перевода. К., 1998. Вып. 15. С. 13.
18. Топер П. М. Перевод в системе сравнительного литературоведения. М. : Наследие, 2000. С. 23.
19. Швейцер А. Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты. М. : Наука, 1988.
20. Якобсон Р. О лингвистических аспектах перевода. Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике. М., 1978.
21. Bassnett-McGuire S. Translation Studies. London ; New-York, 1980.
22. Espagne M. Les transferts culturels franco-allemands. Paris, 1999.
23. Franco B. La littérature comparée: Histoire, domaines, méthodes. Paris : Armand Colin, 2016. 391 p.
24. Handbuch Komparatistik: Theorien, Arbeitsfelder, Wissenspraxis. Hrsg. von Zymner R., Hölter A. Stuttgart: Verlag J. B. Metzler, 2013. 405 s.
25. Pageaux D.-H. La literature generale et compare. Paris : Colin, 1994. P. 18.
26. Steiner G. After Babel. Aspects of Language and Translation. New-York ; London, 1975.
27. Toudoire-Surlapierre F. Notre besoin de comparaison. P. : Orizons, 2013. 187 p.
28. Vermeer H. J. Translation today: Old and new problems. Translation studies. An Interdiscipline. Ed. by M. Shell-Hornby, F. Poehhacker, K. Kaindi, John Benjamin's Publishing Company, 1994.

REFERENCES

1. Bakhtin M. (1970) Smeleye polzovatsya vozmozhnostyami [Take advantage of opportunities]. *Novyy mir*. Vol. 11. Pp. 14–24.
2. Bochaver S., Feshchenko V. (2017) Kontseptualizatsiya transfera i perevoda v sovremennoi lingvistike [Conceptualization of transfer and translation in modern linguistics]. *Slovo.ru: baltiyskiy aktsent*. Vol. 8. No. 3. Pp. 7–29.
3. Dima A. (1977) Printsipy sravnitel'nogo literaturovedeniya [Principles of Comparative Literature]. M. : Progress, 122 p.
4. Dmitrieva Ye. (2011) Teoriya kul'turnogo transfera i komparativnyy metod v gumanitarnykh issledovaniyakh: oppozitsiya ili preymstvennost'? [The theory of cultural transfer and the comparative method in the humanities: opposition or continuity?]. *Voprosy literatury*. Vol. 4.
5. Diuryshyn D. (1979) Teoriya sravnitel'nogo izucheniya literatury [Comparative Literature Theory]. M. : Progress, 126 p.
6. Ivanytska M. (2012) Kulturnyi transfer ta "chuzhe" yak problema perekladu [Cultural transfer and "foreign" as a problem of translation]. *New philology*. Vol. 50. Pp. 131–134.
7. Konrad N. I. (1972) Zapad i Vostok: Stat'i [West and East: Articles]. M. : Glav.red.vostochn.lit., 321 p.
8. Kuleshov V. I. (1977) Literaturnyye svyazi Rossii i Zapadnoy Yevropy v XIX veke (pervaya polovina) [Literary connections between Russia and Western Europe in the 19th (first half)]. M. : Izd.MGU. Pp. 9–15.
9. Lanovyk M. B. (2006) Teoriia vidnosnosti khudozhniogo perekladu: Literaturoznavchi proektsii [Theory of Relativity of Literary Translation: Literary Studies Projections]. Ternopil, 308 p.
10. Lilova A. (1985) Vvedeniye v obshchuyu teoriyu perevoda. Monografiya [Introduction to the general theory of translation. Monograph]. M. : Vysshaya shkola. Pp. 174–175.
11. Limborskiy I. (2016) Kulturnyi transfer filosofskoi estetyky Hehelia v ukrainskii literaturno-krytychnii dumtsi pershoi polovyny XIX stolittia [Cultural Transfer of Hegel's Philosophical Aesthetics in Ukrainian Literary and Critical Thought of the First Half of the 19th Century]. *Slovo i chas*. Vol. 9. Pp. 3–12.
12. Lobacheva D. (2010) Kul'turnyy transfer: opredeleniye, struktura, rol' v sisteme literaturnykh vzaimodeystviy [Cultural transfer: definition, structure, role in the system of literary interactions]. *Vestnik TPGU*. Vol. 8. Pp. 27–38.
13. Lotman Yu. M. (2000) K postroyeniyu teorii vzaimodeystviya kul'tur. Semiosfera: kul'tura i vzryv. Vnutri mysl'yashchikh mirov: stat'i, issledovaniya, zametki [To the theory of interaction of cultures construction. Semiosphere: culture and explosion. Inside thinking worlds: articles, research, notes]. St. Petersburg : Iskusstvo. P. 608.
14. Markov D. F. (1983) Sravnitel'no-istoricheskiye i kompleksnyye issledovaniya v obshchestvennykh naukakh [Comparative Historical and Complex Studies in Social Sciences]. M. : Nauka. 97 p.
15. Popovich A. (1980) Problemy khudozhestvennogo perevoda [Problems of literary translation]. M. : Vysshaya shkola. 33 p.
16. Syvachenko H. (2019) Kulturnyi transfer – nova komparatyvistychna metodolohiia vyvchennia vzaiemodii kultur [Cultural transfer – a new comparative methodology for studying cultural interactions]. *Slovo i chas*. Vol. 3. Pp. 70–81.
17. Teoriya i praktika perevoda [Theory and practice of translation]. (1998). K. Vol. 15. Pp. 13–14.
18. Toper T. M. (2000) Perevod v sisteme sravnitel'nogo literaturovedeniya [Translation in the system of comparative literature]. M. : Naslediye. Pp. 23–24.
19. Shveytser A. D. (1988) Teoriya perevoda: status, problemy, aspekty [Translation theory: status, problems, aspects]. M. : Nauka.
20. Yakobson R. (1978) O lingvisticheskikh aspektakh perevoda. Voprosy teorii perevoda v zarubezhnoy lingvistike [On the linguistic aspects of translation. Questions of the theory of translation in foreign linguistics]. M. : Nauka.
21. Bassnett-McGuire S. (1980) Translation Studies. London ; New-York.
22. Espagne M. (1999) Les transferts culturels franco-allemands. Paris.
23. Franco B. (2016) La littérature comparée: Histoire, domaines, méthodes. Paris : Armand Colin. 391 p.
24. Handbuch Komparatistik: Theorien, Arbeitsfelder, Wissenspraxis (2013). Hrsg. von Zymner R., Hölter A. Stuttgart: Verlag J. B. Metzler, 405 s.
25. Pageaux D.-H. (1994) La littérature générale et comparée. Paris : Colin. P. 18.
26. Steiner G. (1975) After Babel. Aspects of Language and Translation. New-York ; London.
27. Toudoire-Surlapierre F. (2013) Notre besoin de comparaison. P. : Orizons. 187 p.
28. Vermeer H. J. (1994) Translation today: Old and new problems. Translation studies. An Interdiscipline. Ed. by M. Shell-Hornby, F. Poehhacker, K. Kaindi, John Benjamin's Publishing Company.

V. B. PRYKHODKO

PhD (Philology), Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Foreign and Ukrainian Philology,

Lutsk National Technical University, Lutsk, Ukraine

E-mail: prykhodko_yika@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0001-8171-9823>

LITERARY TRANSLATION AND LITERARY COMPARATIVE STUDIES

The article deals with the role of literary translation in the field of comparative studies. It is noted that the process of interaction of fiction is the touch limit between comparative literature and translation studies. It is argued that the doctrine of semiotics had a significant impact on the further development of the theory of literary translation and literary comparative studies. The issue of literary translation as a problem of comparative literature is also actively considered by Ukrainian scholars. Today, Ukrainian comparative studies consider translation in the light of interpretive vision, as the interaction of the worldviews of the writer and the translator. The article examines the concept of cultural transfer, which added to the paradigm of intercultural dialogue – literary translation. It is noted that in contrast to literary translation in cultural transfer deviations from the original should be examined not as a mistake but as an adaptation to a new context, and shifting functions or content of a new element can be examined as opening up new functionalities. It is noted that common in comparative literature, where contact and genetic connections, typological similarities, differences and influences of different literatures, and translation theory, where the original text is compared with the translated one, or different translations of one work, is comparative method. The thesis is substantiated that translation in comparative studies is nothing but a dialectical unity of the original and the translated text, which is manifested in the interaction of two linguistic pictures of the world, two literary systems, two concepts of reality – the authors of original and translation, to convey an aesthetic impression, while preserving all the stylistic features of the original.

Key words: translation, comparative studies, dialogue, text, cultural transfer, linguistic picture of the world, reception, interpretation.